

**Josep
Palau i Fabre**

**13 POEMES
DE
L'ALQUIMISTA**

Pedra
Fragment del Superhome
Cançó de la noia que habita el cor
Ombra d'Anna
En la mort de Rabindranath Tagore
La Sabata
Medium
La Mort
L'Aventura
L'home de les cavernes
Cant Espiritual
La Mort sobrevivent
Comiat

Recitats per l'autor

95.0.0.33-C

vergara

AUTOPRESENTACIÓ

POESIA CATALANA Vol. V

POEMES DE L'ALQUIMISTA

de

JOSEP PALAU i FABRE

recitats per l'autor

Pedra

Fragment del Superhome

Cançó de la noia que habita el cor

Ombra d'Anna

En la mort de Rabindranath Tagore

La Sabata

Medium

La Mort

L'Aventura

L'home de les cavernes

Cant Espiritual

La mort sobrevivent

Comiat

33

Fotografia de la portada: Thérèse Le Prat
Gravat per SONOTON

Fins al segle passat, el poeta havia cantat més o menys innocentment, com l'ocell. La ciència del seu cant - la seva cultura - no posava aquest en perill. Només l'època determinava una modalitat en la seva manera de cantar. Però a partir, sobretot, de Poe i de Baudelaire, el poeta és conscient dels seus canvis, de l'instrument que és, del laboratori que és. La poesia, com la filosofia, esdevé històrica. D'aquí una alternància constant entre el seu saber, que inclou les més variades formes d'expressió, i la seva necessitat d'alliberar-se, de cantar. D'aquí una mena de poesia que, devorant-se constantment ella mateixa, reneix constantment de les pròpies cendres, gairebé en cada poema, fins a devorar el propi poeta. La poesia, així entesa, esdevé un instrument de perquisició del propi jo, un instrument de coneixença. Els Poemes de l'Alquimista, dels quals formen part tots els poemes recitats aquí, volen ésser el testimoni d'aquesta lluita, que constitueix un dels drames majors de la poesia moderna i - en el que aquesta té de col·lectiu - de l'home modern.

Josep Palau i Fabre

Discos VERGARA
General Mola, 4 - Barcelona - 9
Made in Spain

JOSEP PALAU i FABRE

POEMES DE L'ALQUIMISTA

PEDRA

Dura com l'aigua dura.
Arrel d'ella mateixa.
En èxtasi perenne
la pedra perpetua
la pedra, imatge pura,
i la idea de pedra
se'ns fa del tot madura.

FRAGMENT DEL SUPERHOME

—Doneu-me a veure, una per una,
totes les dones d'aquest món.
Mentre la rossa, com la bruna,
no hagi copsat mon ull pregon,
no em demaneu que el cor ofreni
a cap beutat que se'm donés,
ni l'ona dolça se m'emmeni

a l'illa fèrtil del seu bes.
Cap criatura no em deturi
del meu afany de creador.
Mon esperit no s'afiguri
assolir mai l'últim penó.
Mes sols enmig de totes elles
podria haver-hi algun estel,
com entremig de les estrelles
l'ull és endut a un punt del cel...
I ho sento així. Sento ma vida
com un bell somni no acomplert,
com la meitat d'una altra vida
que s'escolé, l'abraç obert.
Jo sóc meitat. (Trista mentida
per a escondir ma poquedat.)
No sóc meitat, sinó ferida:
un tros de carn tempestejat.
No sé el que sóc. Fantasiejo
per a fingir-me en plenitud,
i en tants de somnis em rabejo,
que em resta el cor i el seny eixut,
i en el meu rostre és ostensible
amb un avenç de senectut
que, si m'esguardo, en fa risible.
Que antic que sóc! El meu cervell
—tan rebregat, quasi illegible—
quin pergami més brut i vell!
Passió insana, insatisfeta,
d'algun anhel no complagut
que em llança enfora i inquieta
per abastar l'inconegut
i el pit del somni que ens allesta!

CANÇÓ DE LA NOIA QUE HABITA EL COR

Guareix l'amor:
noia blanca.
Viu vora el cor,
sota casa.

Salta del llit;
va descalça.
Vetlla el seu si
per la cambra.

Cel aturat;
la font raja.
Es el seu plor
o era l'aigua?

No sap ningú
si cremava:
sortia fum
vora casa.

Es cala foc;
veig la flama.
Ai, el meu cor
que s'abrasa!

OMBRA D'ANNA

Passa la mà pels meus cabells, Anna,
Passa-hi la mà.
Seré un infant als teus consells, Anna,
—un ancià.
Mira la neu en el meu front, Anna;
i els desenganys.
Em pesa viure en aquest món, Anna:
ja tinc mil anys
La flama viva que em consum, Anna,
no té repòs,
i no veig res perquè sóc llum, Anna.
Visc sense cos.
Passa la mà pels meus cabells, Anna,
passa-hi la mà.
Sense dir res dóna'm consells, ara
que estic cansat.

EN LA MORT DE RABINDRANATH TAGORE

Et sabia d'infant, i ara ja t'oblidava
—la teva barba blanca, la teva ànima blava,

els teus anys vora el foc d'innumerables llars,
avi de tants d'infants, enllà de tots els mars...

Jo tenia, com tu, blanca la cabellera,
i ma barba invisible voleiava lleugera

al grat del vent més fi. Com la del gran Ramon,
ma barba embarbesclada d'haver petjat pel món,

era plena de somnis, de peixos i marines,
de contes i de fades i de faules divines

—la barba que em venia de tants i tants passats
que ara viuen en mi, mig vius mig ofegats...—

l'espolsava i filava i en tenia gran cura:
qui té la barba blanca té l'ànima segura.

Només pel que sé d'ella jo puc saber de tu,
puix que em plora la barba; mes no ho veurà ningú.

I la sento que em pesa, més llarga que altres dies...
I és el pes de la teva. I és saber que et mories.

LA SABATA

He donat el meu cor a una dona barata.
Se'm podria a les mans. Qui l'hauria volgut?
En les escombraries una vella sabata
fa el mateix goig i sembla un tresor mig perdut.

Totes les noies fines que ronden a ma vora
no han tingut la virtut de donar-me el consol
que dona una abraçada, puix que l'home no plora
pels ulls, plora pel sexe, i és amarg plorar sol.

Vull que ho sàpiguen bé les parentes i amigues:
Josep Palau no és àngel ni és un infant model.
Si tenien de mi una imatge bonica,
ara jo els n'ofereixo una de ben fidel.

No vull més ficcions al voltant de la vida.
Aquella mascarada ha durat massa temps.
Com que us angunieja que us mostri la ferida,
per això deixo encara la sabata en els fems.

MEDIUM

Totes les nits jo veig incendiades
per l'excés de claror de tantes pells
que es freguen i es refreguen obstinades
unes amb altres, darrera els cancells

de les cases més riques i agençades
o en el ventre més sòrdit dels bordells...
Jo sóc el mèdiu d'aquestes besades
i duc el somni constel·lat d'anells...

Només quan la ferida del matí,
que digereix la nit en el seu si,
foragita les aus pertorbadores

dels cadàvers vivents que vetllo en mi,
començo a reposar, feixuc d'aurors,
i els dimonis em tornen les penyores.

LA MORT

Ens hem anat trobant tantes vegades,
que no ens ha de sorprendre a cap dels dos
aquest darrer intercanvi de mirades
en un espai del temps misteriós:

ella, reabsorbint les intricades
cavernes del meu ésser rogallós,
i jo, perdut, amb les arrels alçades,
vers un temps de l'espai sense colors.

Ella amb destresa tota femenina
em mostrarà, plena de llum, la sina
on hauré de reprendre el son letal.

I amb la pupilla encesa i dilatada,
de ben a prop, i sense fer-me mal
m'esfilarà sencer per la mirada.

L'AVENTURA

Pels vespres blaus d'estiu aniré pels conreus,
picotejat pels blats, sollant l'herba menuda.
Somniós, sentiré la frescor sota els peus,
deixaré el lliure vent banyar ma testa nua.

No pensaré en res, no parlaré per res.
Mes l'amor infinit m'inundarà l'entranya.
I aniré lluny, ben lluny, de mi mateix després,
feliç, per la Natura —com una companya.

II

Pels vespres blaus i verds aniré pels conreus,
esgarrinxat pels blats i petjant l'herba fresca.
Sentiré palpitant la terra sota els peus
com si una dona nua s'oferia a ma destra.

Sens parlar, ni pensar, ni enyorar-me de res,
l'ample vent m'ompliria els narius i l'entranya.
I aniré lluny, molt lluny: allí on és defès
—tot sol, amb mi mateix— com amb una companya.

III

Pels vespres blaus de verd aniré al groc de l'aire
amb les cames ferides per espases de blat.
Sentiré sota els peus aquell ventre apagat
que les bèsties oloren amb un desig minaire.

I emmudit —el cap nu— irremeiablement,
em donaré amb furor al gran desig de l'aire,
i em deixaré bressar com una lleu sement
que fecunda una flor —altiva o solitària.

IV

En els blaus i en els verds, a l'estiu, prop de l'aire,
fecundat per llavors que prodigava el vent,
aniré, sense nord, com una rel dansaire,
per la muntanya amunt, cercant el meu ponent.

Vegetal —o animal— i sens bri de raó,
confós amb la natura ardent i solitària,
seré el pol·len que duu el vent de la tardor,
quan la tempesta brunz i s'alça l'alimària.

V

Sense blaus, sense verds, perdut en mi mateix,
conqueriré l'altura que el sol llaura.
Sense fred, sense vent, madura d'un sol bleix,
l'antiga terra encara trepitja Minotaure.

Si la font ni la flor no troben la paraula,
la pedra la dirà com el meu front.
En el desig del vent restà la vella faula.
El front, la pedra, occeixen.— Resta el desig pregon.

L'HOME DE LES CAVERNES

Carn de poema. Antropofàgia.

Tinc gana. Tinc sempre gana.
Hi ha la gana del ventre,
la gana del paladar (pels refinats!)
i hi ha aquesta gana que tenen les dents i els queixals,
que no s'apaga.

Sofreixo.
Mai no he occit sinó amb la mà. Massa pur!

Petita destrat estimada.

Com riuen els teus pits, bruixa! Calla.

Hauria dit que per l'espina,
que algú altre.
Invisible mirada.

Invisibles mirades! Pertot, vora la planta, per l'aigua.
Sortiré per matar.

Sortiré per la sang. Si ha una font que no raja.— Pel
bon gust de la sang!

CANT ESPIRITUAL

No crec en tu, Senyor, però tinc tanta necessitat de creure en tu, que sovint parlo i t'imploro com si existissis.

Tinc tanta necessitat de tu, Senyor, i que siguis, que arribo a creure en tu —i crec que crec en tu quan no crec en ningú.

Però després em desperto, o penso que em desperto, i m'avergonyeixo de la meva feblesa i et detesto. I parlo contra tu que no ets ningú. I parlo mal de tu com si fossis algú.

¿Quan, Senyor, estic despert, i quan sóc adormit? ¿Quan estic més despert i quan més adormit? ¿No serà tot un son i, despert i adormit, somni la vida? ¿Despertaré algun dia d'aquest doble son i viuré, lluny d'aquí la veritable vida, on la vetlla i el son siguin una mentida?

No crec en tu, Senyor, però si ets, no puc donar-te el millor de mi si no és així: sinó dient-te que no crec en tu. ¡Quina forma d'amor més estranya i més dura! Quin mal em fa no poder dir-te: crec.

No crec en tu, Senyor, però si ets, treu-me d'aquest engany d'una vegada; fes-me veure ben bé la teva cara! No em vulguis mal pel meu amor mesquí. Fes que sens fi, i sense paraules, tot el meu ésser pugui dir-te: Ets.

LA MORT SOBREVIVENT

Hi ha una manera de pensar la mort
en què la mort mateixa ens atenalla,
com si fóssim nosaltres el record,
com si fos ella la que ens pensa i mana.

Hi ha una manera de pensar la mort
que és com viure-la abans de la mortalla,
sentir-ne el pollen freda dins del cor
i ésser el cor de la mort a la vegada.

Veure's el pare i el fill d'un mateix
i esdevenir un mateix vivent cadàver;
mirar amb ull gèlid el passat on neix
el futur ja passat de l'esperança.
Anorrear el futur amb el passat,
orfe de temps i orfe d'eternitat.

COMIAT

Ja no sé escriure, ja no sé escriure més.
La tinta m'empastifa els dits, les venes...
—He deixat al paper tota la sang.

¿On podré dir, on podré deixar dit, on podré inscriure
la polpa del fruit d'or sinó en el fruit,
la tempesta en la sang sinó en la sang,
l'arbre i el vent sinó en el vent d'un arbre?

¿On podré dir la mort sinó en la meva mort,
morint-me?

La resta són paraules...

Res no sabré ja escriure de millor.

Massa a prop de la vida visc.

Els mots sep'm moren a dins
i jo visc en les coses.

Col·lecció de POESIA CATALANA (Discos Vergara):

Volum I Sis Poemes de Josep M. de Sagarra, recitats
95.0.007 C per l'autor

Cançó de taverna — Vinyes verdes vora el mar —
Cançó de passar cantant — Balada dels tres fa-
drins — Cançó de la Francisqueta — Cançó del
capvespre.

Volum II..... Setze Poemes de Mossèn Pere Ribot, recitats
95.0.027 C per l'autor

Camí de la Parròquia de Riells del Montseny — He
treballat fins a esgotar-me — La pregària ha llaurat
el meu rostre — Post-comunió — Vet ací el calze
d'or — Sacerdot novell — El temple — Sagrari —
Catacumbes de Roma — A una boca, rebent el
manà — L'obra perfecte — Seqüència breu en la
mort del meu pare — A un qui m'ha tirat una pe-
dra — Ulls d'infant que combrega — Jo m'oferec
en holocaust — Ofertori sacerdotal.

Volum III ... Nou poemes de Joan Maragall, recitats per
J. Palau i Fabre

L'Oda infinita — El mal caçador — La vaca cega —
Vistes al mar — En la mort d'un jove — La sar-
dana — La fageda d'en Jordà — Cant Espiritual —
Excelsior.

Volum IV ... Set Poemes d'Ausias March, recitats per
95.0.032 J. Palau i Fabre

Si com lo taur... — Quins tan segurs consells...? —
Sobredolor... — Lo jorn ha por... — Lo temps és
fals... — Be'm meravell... — La gran dolor...

95.0.049 C ... Poema del Pessebre, de Joan Alavedra, reci-
tat per l'autor. Text de l'Oratori "El Pesse-
bre", de P. Casals.

51.0.002 L ... El Poema de Nadal, de Josep M. de Sagarra,
recitat per C. Lombarte i A. Corsellas.